

LidercFény

amatőr kulturális folyóirat

www.szentesinfo.hu/lidercFeny

IV. évfolyam, 1. szám, 2010. január



Robotika esszé

Science-fiction

Filmrovat

Könyvajánló

Anime, Manga

Ehavi számunk alkotói:
Homoergaster, Kapitány, Ha'lathin,
Anonymus R. Chynewa, Maggoth, Craz, Ida,
Bódai-Soós Judit, Mia, Shang, Conanfan, SeT

Tartalom

ESSZÉ

A gépek (b)irodalma /Homoergaster/.....3.

SCIENCE FICTION

Hűség /Maggoth/7.

-37- /Anonymus R. Cynewa/8.

A Klondike II. űrállomás /Craz/10.

Robotbéka /Ida/11.

Élni /Shang/12.

Csajok a Csúcson /Ha'lathin/.....13.

VERSEK

Vas szív /Conanfan/8.

Égi-testek /Mia/8.

Ősrobbanás /Bódai-Soós Judit/11.

FILMROVAT

Neon Genesis Evangelion /SeT/14.

MANGA, ANIME

Otaku Team /SeT/15.

KÖNYVAJÁNLÓ

Isaac Asimov: Én, a robot /Kapitány/16.

Köszöntő

A robotika három törvénye

1. A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben vagy tétlenül tűrnie, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen.
2. A robot engedelmeskedni tartozik az emberi lények utasításainak, kivéve, ha ezek az utasítások az első törvény előírásaiba ütköznenek.
3. A robot tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez nem ütközik az első és második törvény előírásaiba.

KEDVES OLVASÓINK!

Jelen számunk köszöntőjét nem véletlenül kezdtük a robotika három törvényével, hiszen tartalmunkat tekintve most a robotok kerültek előtérbe. Honnan jöttek? Honnan ered az elnevezés? Hová jutottak? Ezeket a kérdéseket járjuk körbe egy esszé, több novella és vers, egy filmismertető és egy könyvajánló által. Reméljük, tudunk újat mondani a téma iránt érdeklődőknek, mint ahogyan azt is, hogy kellemes szórakozást nyújtunk. Jó olvasást kívánunk hát!

Lidércfény HQ



Következő számunk tartalmából

Februári számunk a humor jegyében készül, többek között Tim Shaw, Bódai-Soós Judit és Mesterem írásai lesznek olvashatóak. Ha valakinek van a tarsolyában 1-2 humoros novella vagy vers, azt szeretettel várjuk, s ha a terjedelem megengedi, meg is jelentetjük azt.

IMPRESSZUM:

Lidércfény amatőr kulturális folyóirat
IV. évfolyam. 1. szám, 2010. január

Kiadja a Lidércfény Online Kulturális Magazin
Megjelenik minden hónap második felében.

Borító: Sigynnae grafikája

Felelős és tördelőszerkesztő:
Bognár Zsolt (Jimmy Cartwright)

Tartalmi szerkesztő: Török Viktor (Kapitány)

Olvasószerkesztő: Túri András (Homoergaster)

Grafikai munkatársak: Scholtz Róbert (Sigynnae),
Bognár Attila (WhiteRaven)

Illusztrációk: Internet

Támogatóink: Szabó Dénes és családja,
Főnix Étterem és Söröző
(www.szentesinfo.hu/fonixetterem)

E-mail: lidercfeny@szentesinfo.hu

Internet: www.szentesinfo.hu/lidercfeny

Nyomdai munka: SZVSZ Kft. nyomdaüzeme
6600 Szentés, Petőfi u. 1.

Jegyzet

Jimmy Cartwright

Gyermeki álmok

Amikor 2007 januárjában útjára indítottuk az AKF-et, talán remélni sem mertük, hogy képesek leszünk ennyi ideig fenntartani. Még az I. évfolyam 8. számában is arról írt Kapitány a Köszöntőben, örül annak, hogy még megvagyunk. Ma pedig nem csak azt mondhatjuk el, hogy túl vagyunk három évfolyamon, hanem azt is, hogy nagy tervekkel, s a mi talán fontosabb, komoly elvárásokkal indulunk neki az elkövetkező éveknek...

Kis tizenévesként (alig 11-12 évesen) arról álmodoztam, hogy egyszer majd lesz egy zenekarom. Akkor az egyik nyári szünetben készítettem is kartonpapírból egy színpadot, hangszereket, fénytechnikát. A zenekar mozgatható katonákból állt (3 gitáros, 2 szintetizátoros, 1 dobos, 1 énekes), s a hozzájuk tartozó egypupú tevék kapcsán Dromedar-nak neveztem el. Ezért a két tevé lett részben a színpadi látványtechnika, s az együttes logója. Azután az ezredforduló környékén (majd 15 évvel később) már nem csak képzeletben, hanem a valóságban is átélhettem, milyen egy zenekar tagjának lenni, a Kg.S.T.-ben.

Nagyjából ezen korai időszakban (a nyolcvanas évek végén) született egy másik álmom is: mindenáron médiabirodalmat akartam létrehozni. Akkoriban úgy gondoltam, hogy ennek megfelel egy könyv- és képregénykiadó (mivel már akkor is tollforgatónak tartottam magam, sőt, belekezdtem egy képregénysorozat rajzolásába is), egy rajzfilmstúdió és egy zenestúdió összessége. Ma pedig, 20 évvel később elmondhatom, hogy ha nem is teljesen, de ez az álmom is valóra vált, mégpedig a Lidércfény Online kapcsán. Hiszen volt(?) már képregényünk (Lidércék), adtunk már ki egy verseskötetet (Bereczky Zita: Szellemtánc), elkezdtünk - ha nem is rajzfilmet, de - egy bábfilmet készíteni, s - ha amatőr szinten is, de - működtetünk egy rádiót (ami nem zenestúdió ugyan, ám talán még jobb is annál).

Amikor a kilencvenes évek első felében elkezdtem megismerkedni a szövegszerkesztéssel, szinte rögtön adódott a gondolat, hogy újságot kellene készíteni. El is kezdtem egy Farkasodúnak keresztelt fanzint, amely rímelt az ugyanilyen néven akkoriban Szentesen működő könyv és szerepjáték boltra (melyet felerészben Anonymus R. Chynewa barátom működtetett egy panelház garázsában). Persze az nem jött össze, ám azóta az AKF-en kívül 4 újságot is van szerencsém - ha nem is szerkeszteni, de - tördelni.

Időközben pedig elérkezett 2010, s itt állunk a Lidércfény Amatőr Kulturális Folyóirat IV. évfolyamának kapujában. Lépünk hát be rajta, fedezzük fel, mit tartogat számunkra ez az esztendő, az új évtized első éve. Világítsunk be elménkkel minden apró, sötét zugba, s ne féljünk álmodni se kicsit, se nagyot, hisz talán a sok kis álmoból lesz egy nagy...





A gépek (b)irodalma

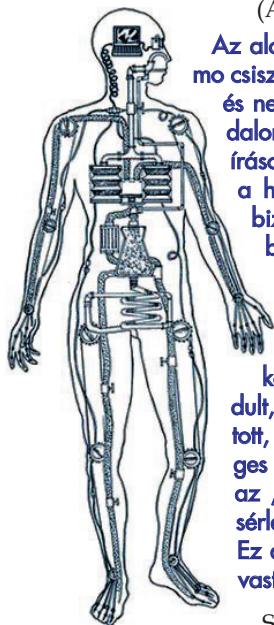
avagy:

„...robotok, szétetek, sorjelek, képsorok...robotok...”

(Aurora együttes demo, 80-as évek)

Az alcímet egy zakkant hazai punkdemo csiszolópapír minőségű felvétele adta, és nem arra utal, hogy a robotos irodalom széthullóban lenne. Az efféle íráskor fénykora rég elmúlt, mármint a hőskoré. Inkább arra céloz (nem biztos, hogy találva is), hogy a robotokról a XX. század 30-astól 70-es éveikig megálmodott-remélt tendenciái haloványodtak el.

A kibernetika-számítástechnika-robotika olyan irányba mozdult, melyet a korabeli sci-fi nem látott, nem is láthatott előre. A mesterséges intelligencia asimovi utópiájának, az „Én a robot” legutóbbi filmes kísérlete adta meg a kegyelemdőfést. Ez a film csak annak jó, aki nem olvasa az eredetét.



Szeretném egy személyes adalékkal kezdeni. Legkorábbi élményem egy karácsonyra kapott szürke műanyag robotember volt, melyet ha egy kis kulccsal felhúztam, esetenül lépegetni kezdett a görgős lábain, fémesen zakatolva. Ha jól emlékszem, ez egy szovjet játékmodell volt, a kezei helyén villáskulcsokkal. Sokáig fogva tartotta a képzeletem, elbűvölt és megijesztett a lélektelen, esetlen mozgása, robusztus, dobozszerű alakja. Ahhoz képest, hogy ez a játék a 70-es évek elején egy meglehetősen komplex szerkezetnek számított, én pedig egy kíváncsi kisgyerek voltam, elég sokáig működőképes maradt. A kulcsot, melyet a hátán lévő nyílásba illesztve felhúzhattam, még sok évvel később is szinte fétisként őriztettem. Ő volt az első robot az életemben. Az irodalmi élmények is sorjáltak később. Az első nagyhatású könyv Lester Del Rey kedves, bugyuta ifjúsági regénye, „A szökevény robot” volt a Delfin Könyvek sorozatban. 1977-ben jelent meg, és 10 kemény magyar forintba került. A Kozmosz Fantasztikus Könyvek sorozat nem kényeztetett el ebben a témában, ki tudja miért. Most csak egy jut eszembe: Pierre Barbet: A psziborgok álmái. De ez már később volt. A szökevény robot sokáig egyedül állt, Kuczka Péter ilyen jellegű esszéivel kiegészülve. Még egy fontos élményt említenék, Ted Hughes: A vasember c. kis füzetét, melyben egy ócskavasat fogyasztó óriás robot megküzd egy gigászi úrsárkánnyal. Bár úgy tűnhet, ez nem egy véres fantasy, hanem egy gyermeketeg kis sci-fi, tizenéveseknek – nem a maiaknak! –, ami olyan egyszerű stílusban íródott, mint Kapitány Pista bácsis történetei.

Már a rajzolni nem tudásom egészen korai fázisában is érdekelték a robotok, hasztalan kísérletekbe belevágva. Az áttörést a Star Wars filmek klasszis sorozata hozta, szemléletileg komolyan megtermékenyítő volt, az efféle erőfeszítéseimre. Isaac Asimov történetei, Stanislaw Lem eszmefuttatásai e témában, futurologia és stb. nagy hatással voltak rám. Olyan nagy volt ez a befolyás, hogy a téma ma is eleven bennem...

Az első mesterséges lények az ókori irodalomban, elsősorban a vallásos szövegekben már felbukkannak,

noha nem robot a nevük. A legkorábbi ilyen egyértelműen gépemberszerű lényt, Minósz krétai királynak építette Zeusz, és afféle ókori automata partvédelem volt a feladata. Héphaisztosz kovácmester nőnemű automatái állítólag aranyból voltak, és „őket munkára az égilakók tanították”. Már a középkorban Albertus Magnus a monda szerint 20 esztendő telt el azóta, hogy a fém-szolga megépítésére. Ezt az automatát – úgy mondják – Aquinói Tamás verte szét egy bottal. A későbbi szentet állítólag rettegés fogta el a beszélő szobortól. Az első „modern” gép leírás talán E.T.A. Hoffmann Homokemberében Olympia, egy gyönyörű nő, aki teljesen fogaskerekekből és rugókból áll. Mary Shelley Frankenstein doktor által fabrikált szörnyetege mellett, hogy méltán lett a gótikus-horror történetek egyik alapsztorija, beépült a robotvilágba is. Azt a szót, hogy „robot”, először Karel Capek írta le a cseh „robot” szóból képezve, mely fizikai munkát jelent. Capek színdarabja, a R.U.R. (Rossum Univerzális Robotjai) az 1921-es premierkor hatalmas siker lett, s a szót, hogy „robot”, gyorsan felkapták. Ezek a robotok nem igazán mechanikusak, inkább Frankenstein teremtményére hajaznak. Ők az első „androidok”. Ezek a robotirodalom egyik alfaja, szervesnek látszanak, de mesterségesek. Időnként szintetikus húsból állnak, pl. az Alien filmek gépei, Ash, Bishop, Call... Call már ráadásul olyan szintű, akit szintik gyártottak! Fontos még a Blade Runner, magyarhonban „Szárnyas fejdász” replikánsait is megemlíteni. Ezek a Nexusok élő személyek teljesen szintetikus másolatait, korlátozott élettartammal.



A kultfilmnek két változata van, az eredeti 80-as évekbeli, és a felújított, rendezői. A kettő közt jelentős a különbség. Az elsőben Deckart (Harrison Ford) belső monológjai Vangelis sejtelmes zenéjével különös, elvont hangulatot kölcsönöznek a filmnek, főként, ha VHS minőségben, feliratosan nézzük. Ebben minden egyértelmű, a hős, az ember érzelmi és fizikai konfliktusa az új, emberibb replikánsokkal. A későbbi, rendezői változat, megváltoztatja az összbenyomást. Ford monológjai eltűnnek, és bekerülnek azelőtt nem látott jelenetek. Ezek a képek a nézőben kétségeket ébreszthetnek Deckart ember mivoltát illetően. Ez kétségkívül közelebb áll Philip K. Dick szellemiségéhez, és az eredeti történethez, melynek teljes címe: „Álmodnak-e az androidok elektronikus bányákkal?”. A képet úgy tehetem teljessé, ha megemlítem K.W. Jeter 1995-ös regényét, mely a film(ek) folytatása: Szárnyas fejdász 2, az emberi tényező. Akad benne egy-két súlyos csavar. Pl. az egyik „megszüntetett” nexusról kiderül, hogy ember volt,



emiatt körözik Deckartot, és feltűnik a színen Roy Batty, az eredeti, már kissé megöregedve, de még mindig harciasan. Elég jól sikerült folytatás. Visszatérve a kiborghoz, az alapállás az, hogy egy eredetileg természetes élő személyt kiegészítenek – feljavítanak gépi, mechanikus elemekkel, azaz kiborgizálnak. A kiborgok korai képviselői lettek jelenünkben az afganisztáni és iraki háború amerikai rokkantjai a legmodernebb művégtagjaikkal. Ilyen kiborg a fantasztikus univerzum leghíresebb gonosza, Darth Vader is.

A kiborg egyik mellékszála a Terminator, a tisztán mechanikus harci droid, melyet az emberek megtévesztésére élő szöveggel von be a Skynet. Amikor az informatika fejlődése idejét múltta tette a régi erőtiszteit, hogy felvázolják a gépesített jövőt a számítógépek első generációi idején, akkor támadt fel, mint Frankenstein szörnye, a Skynet. Az ő kreatúrái, a terminátorok már nem ember készítette gépek, de a Skynetet még emberek alkották, más emberek ellen. Itt jegyzem meg, hogy a 2001 Űrodüsszeia HAL nevű fedélzeti számítógépe, már a Skynet egyfajta előképe, bár itt HAL a beletáplált hazugság miatt kezd az emberek öldösésébe.



Ha már terminátor, akkor fontos leírni: a robotok vagy más gépezetek csak a teremtésük korai fázisában voltak az ember oadaadó szolgálói. Később, épp úgy mint Frankenstein, de még őt is úberelve elszabadultak, és vadul öldösní kezdtek az embereket. A sci-fiben az embereknek megvolt a jól bejáratott mumusa, az idegen, ebbe a közegbe léptek be a gépek, nyíltan az ember helyére ácsingózva. A 20-as, 30-as években az amerikai magazinokban folyt a vér, a robotok legalább olyan kegyetlenül irtották az emberiséget, mint később a Skynet. A helyzet elfajult, s valamit tenni kellett. Isaac Asimov, a tudós és író vállalta magára, hogy megregulázza a gépeket. Megszületett a robotika 3 törvénye, és vele a műfaj alapvető kötete, az „*Én a robot*” (1950). Asimov összefüggő novellaciklusban mutatja be a törvények működését,



Bob Laysell garfikája

lehetetlenné téve ezáltal, hogy emberkéz alkotta gép ember ellen forduljon. Igaz ezzel kissé ki is herélte az egészet, de valamit valamiért! Persze az idegenek gépei tovább őrzönghettek, de be lehetett vetni ellenük a mi gépeinket. Erre szoktam mondogatni, hogy jó a buli!

Noha a törvények zseniálisak, többen megpróbáltak olyan logikai kézitusával, melyben esetleg ki kezdek azokat. Maga Asimov sem volt elégedett, ő is időnként óvatossá bontogatta a szálakat. Nagyon óvatosan. Az egyik érdekes kísérlete, az ember-robot viszony elemzése, a „törvények” és a gyarló emberi érzelmek ütköztetése. A „*Gyilkosság az űrvárosban*” cí-

mű 1964-es (eredeti címe: *The caves of steel*) regényében, a távoli jövő ún. citykbe tömörült társadalmába, az űrkolóniákból származó emberek és a robotok elleni megrögzött előítélet robbanóelegyébe helyez egy gyilkosságot. Megölnek egy „űrlakót”, egy robotszakértőt. A gyilkosságot city-beli követte el. A nyomozással megbízott C-5-ös besorolású detektív nem csak a saját státuszának megtartásáért küzd, de egyre inkább az „űrlakók” akaratlan ügynökévé válik. Az űrlakók együtt élnek a robotjaikkal, míg a földiek gyűlölik azokat. Az ember-gép konfliktussal terhes légkörben Baley detektív megérti, hogy a túlnépesedett földieknek el kell fogadniuk az „űrlakók” és a robotok segítségét, ha nem akarnak elpusztulni. El kell indulniuk a csillagok közé, kolonizálni az idegen világokat. Végül még a gyilkost is megtalálja, bár ez akkor már az űrvárosnak nem is olyan fontos, hisz céljukat elérték. Megindult az erjedés a társadalomban a kolonizálás irányába. A regény egyik főszereplője egy emberhez megtévesztésig hasonlító robot, R. Daneel Oliwaw. Az r betű a nevében jelzi, hogy robot, amúgy embernek látszik, még enni is tud, ha kell. Bár rég íródott, most hogy újraolvastam, megint jól szórakoztam rajta, mestermű. Az 1967-es magyar kiadást lapozgatva nyilvánvaló, hogy ez a történet, egyfajta prológus, előjáték az Alapítvány könyvekhez. A későbbi galaktikus birodalomhoz vezető út legeleje. Technikailag persze meghaladt, de aki nem akad fenn az ilyesmin, annak csemege. (Aki kíváncsi az Asimovi „törvénykezés” részleteire és utóéletére, elég ha a keresőbe beüti azt, hogy „*A robotika három törvénye*”).

Egyértelműbb próbálkozás Claude F. Cheinisse: „*Amikor a törvény csüttörtököt mond*” c. novellája. (Megjelent a Galaktika 7-ben, 1974-ben.) Ebben egy űrbéli vakbélműtét lebonyolítása ütközik némi gépi ellenállásba. Szerencsére az ember megmenekül, csak a robot hibban meg egy kicsit. A másik érdekes kísérletet Stanislaw Lem követ el, a „*Legyőzhetetlen*” c. kisregényében.

Ebben egy élettelen bolygón magukra maradt robotok evolúcióját mutatja be a mester. A kezdeti emberszerű gépek helyét egyre takarékosabb és kisebb gépek veszik át. Közben a túléléshez az intelligencia fölöslegessé válik. Az egészen apróvá vált gépek, rajokban „élnek”, működésük közben olyan elektromos mezőt generálnak, mely mintegy kisüti az emberi agyat, kitörölve belőle mindent, értelmet, tudatot, beszédet, stb. Ugyanígy bánnak el, – akaratlanul – az odaérkező űrhajósok automatáinak gépi értelmével is. Lem itt áthágja a törvényeket, mert a meg-

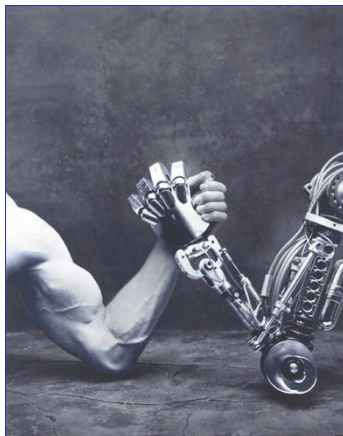


A *Legyőzhetetlen* első kiadásához készült grafika.

www.szenteseinfo.hu/lidercfeny

bolondult felderítő az emberekre támad, és nukleáris töltettel kell elpusztítani.

Az ötvenes években Lemet nagyon élénken foglalkoztatta a kibernetika. Akkor még az, amit ma számítástechnikának hívunk, nem létezett. Az 50-es évek végén írta meg grandiózus művét, a filozofikus „*Summa Technologiae*”-t, mely kibernetikai futrológia.



Ez a munkája, noha mára sok mindenben túlhaladott, és nem egy könnyű, kikapcsolódást jelentő mű, máig élvezetes azoknak, akik szeretik ilyesmivel kínozni magukat. Először nem akartam idézni belőle, de aztán úgy döntöttem,

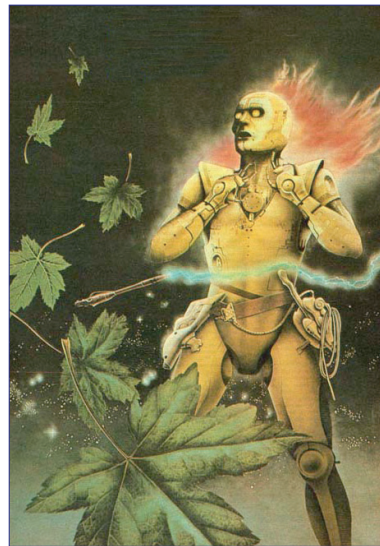
mégis. Nem akarom a gyanútlan olvasót Lem bonyolult téziseivel kiütni, ugyanakkor ezt a részt már régóta szeretném a Lidércfényben publikálni. Lem materialista filozófiája sajátos ezotériába csap át, ahogy az emberi tudatot kibernetikai-statisztikai elemzéssel vizsgálja. Ráadásul aktuális is, az általános világvége várás közepette. „...a szakember nem fél az apokaliptikus jelenségektől, tudja, hogy itt is a visszacsatolások rendszereinek jellegzetességeivel áll szemben, és a rendszerek olyan változásait látja, melyek információ... statisztikai elemzéssel vizsgálhatók. Az ördög nem a tudatalattiban, hanem a neutronhálózatban lakik. A neve pedig: a nem lineáris önprogramozás általános elmélete.” Most attól eltekintve, hogy ez a tétel igaz vagy nem, egy vérbeli író ettől a billentyűzet után kap, miközben újra és megint elolvassa e sorokat. Ihlető erejűek. Aki kedvet érez a továbbiakhoz, e-bookban letöltheti a netről. Sajna ez a könyv már az antikváriumokban sem nagyon beszerezhető.

Lemet nem lehet megkerülni a témánkban, és viszonylag röviden se lehet átugorni. Elsősorban azért, mert a „*Kiberádia*” c. művével és az ebbe a sorba illeszkedő más történeteivel, pl. a robotos Pirx epizódok, a műfaj alapjait képviseli. A gépi evolúció, akár „természetes”, akár az ember által modellált, meglehetősen foglalkoztatja a mestert. Amikor erről ír, a materialista Lem „könnyed(!?)” kirándulást tesz a gótikus horror hangulatát idéző milióbe. A „*Lymphater utolsó képlete*” c. (eredeti cím: Kisege robotów, iskiry 1961) kis füzetben megjelent novellafüzér, mikor először olvastam, rémálmokat, furcsa, lázas képzelődéssel töltött délutánokat okozott nálam. Azóta is visszatérek időnként hozzá. Konkrétan robotos a füzet utolsó két sztorija, a magyar címadó és a DrDiagorász. Az egyikben a gyorsított technoevolúció végső határaival okoz traumát, míg a másikban a materialista grál, a mindentudás képletének gépi megtestesülése borzolja az olvasó kedélyét. Persze ez jóval bonyolultabb a műben, most csak kedvet igyekeztem csinálni hozzá.

A másik súlyos kedvencem a Maszk, amiben egy szép nőnek álcázott gyilkos droid szemszögéből ábrázolja a király által gyűlölt renegát becserkészését, és az elpusztítására szóló paranccsal való vívódást, melyet megnehezít a gépi vonzalom, amit az áldozat iránt betápláltak. Murányi Beatrix kiváló fordításában még egy reneszánsz korban játszódó klasszis horror körvonalai

is felsejlenek. Van a mesternek egy műve, amely a robotokat csak érintőlegesen firtatja, mivel a hőse egy csillagokból visszatérő űrhajós. A regény hőse egyszer betéved egy gyártelep raktárféleségébe. Persze ezt is robotok őrzik. Mint kiderül, ott tárolják a végképp elromlott robotokat, itt várják a beolvasztást. A gépek némelyike még valamennyire magánál van, s amikor észlelik az embert, nyekeregve kezdik el bizonygatni neki, a hiba átmeneti. A leginkább bolondokházában készült mélyinterjúhoz hasonló zárlatos kórus felerősödik. A civilizáció szemétdombja hobbant egyvelegben bizonygatja Hal Breggnek, hogy még működőképes. Ígérem rövid leszek: „...-tessék meghallgatni... roppant értékes vagyok, drága vagyok... ez a remegés átmeneti... semmi köze... kérem... ..Mondjátok utánam: a tűz nem emészt meg engem mindennel, és a víz nem egészen változtat rozsdává, mindkét elem kapu lesz számomra, és belépek.uram, én más vagyok. Tévedésből vagyok itt... ..Csend! Én élő vagyok!... Igen, belöktek ide, bádogba öltöztettek, hogy ne lehessen látni, de csak szorítsa ide a fülét, megérzi érverésemet!! ...Kérem én beteg voltam... azt hittem gép vagyok, ez volt a rögeszmém, de most meggyógyultam!...” Satöbbi. Bregg kimenekül, az olvasó meg mered maga elé percekig. (Ismertető a regényről, a Lidércfény egyik korábbi számában.)

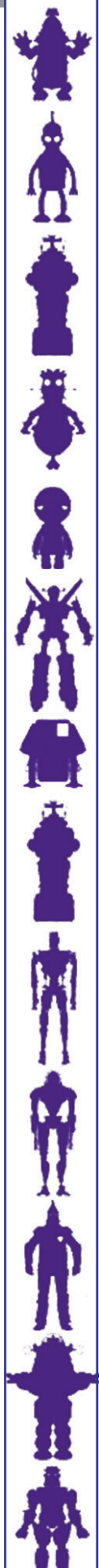
Mint már írtam, Lemet nem lehet csak olyan könnyen átlapozni, most mégsem merülök bele Pirx pilóta hátborzongató és elgondolkodtató robotos kalandjaiba. A Pirx még mindig könnyebben beszerezhető, mint a Summa T. Lem mester egy kiváló tanulmányában: „*A tudományos-fantasztikus irodalom és futrológia*” címűben egy fejezetet szentel a robotoknak, irodalomelméleti szempontból. Hatásosan mutatja be, hogy a téma egyszerűen kiaknázatlan, a szerzők megelőgszenek olcsó, sekélyes megoldásokkal, és azokat a lehetőségeket, melyek igazán nagy ívűek, messze elkerülik. Csak ámulni lehet az alaposágán. Most néhány általa felvett témát ide másolok: cserélhető agyú robotok, sztrájkoló robotok, az embert gyászoló robotok, saját metafizikával rendelkező robotok, sci-fi műveket író robotok, elszökő, saját országot alapító robotok. Talán ennyi elég is.



Jim Burns grafikája

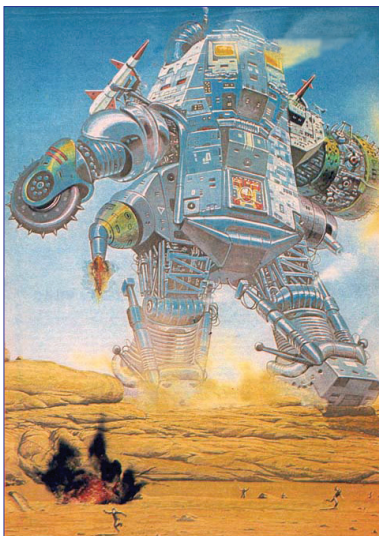
A legnagyobb hatást a robotos műfajban a groteszkjeivel érte el, elsősorban a „*Kiberádia*” c. kötetben. A két öntelt robotmérnök hajmeresztően mulatságos kalandjait ma is szívesen olvasom. Az elsőként a „*Riadó a naprendszerben*” c. antológiában (1965) megjelent Mosógépragédiáról már írtam a Lidércfényben. Most csak megemlítem, mint a robotgroteszk verhetetlen csúcását. A 65-ös kötetben persze nem csak ő szerepel robotos történettel.

Szintén nem piskóta Henry Kuttner „*Android*”-ja, melyben egy magát embernek hívó gép próbálja meg-



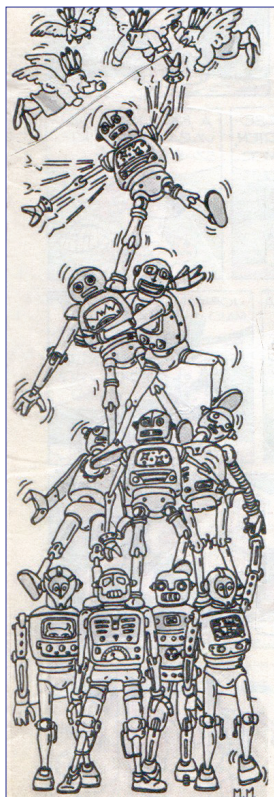


menteni az emberiséget géptársaitól. Amikor rájön, hogy ő nem ember, hanem robot, elpusztítja magát. A másik súlyos darab egy szovjet szerző hírhedt műve. A Dnyeprov: „Rákok a szigeten”-je szintén a gépi evolúcióval foglalkozik, tragikus végkifejlettel. Van a témának egy másik vonulata, melyben a robotok túlzásba viszik az emberekkel való törődést.



Angus McKie grafikája

Számomra a legmarkánsabb képviselője ennek, Herbert W. Franke: „Az orchideák bolygója” c. története. Ebben a földiek egy bolygón teljesen gépvárosokat találnak, élőlényt egy szálát se. Mindenféle kalandok során az egyiket még fel is robbantják. Ezért a központi gép szabályos bírósági eljárásban halálra ítéli őket, mivel megölték sok élőlényt. Ha jól emlékszem, nem hiszik ezt el, erre a gépek megmutatják nekik őket. A valaha a bolygót uraló értelmes lények a gépek ajnározása miatt elkorcsosultak, visszafejlődtek. Vegetatív létükben úgy néznek ki, mint valami növény. Mint egy orchidea. Az ítéletet végrehajtják, de a hőseink nem hálnak meg, mivel a testük műtest, és el sem mozdultak a Földről. Viszont a legjobb úton vannak az orchideáét felé!

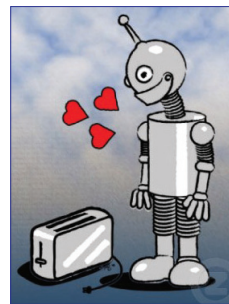


A Pajtás magazin '80-as évekbeli illusztrációja.

Alan Bloch egyoldalas története, „Az ember más-milyen”-ben (Galaktika 5, 1973) egy archeológus robot számol be az utolsó emberrel kapcsolatos tapasztalatról, amikor az ember „elromlik”, ő megpróbálja megjavítani, de nem sikerül. Az ember ezután valahogy szétfoszlik, csak egy meszes váz marad belőle. Megállapítja, hogy az ember az más-milyen... volt. Van még néhány nagyon érdekes mű, pl. Brian W. Aldis: „De ki pótolhat egy embert” c. történetében a civilizációt elpusztító háború után a gépek rátalálnak az utolsó, csontsovány emberre... és azonnal engedelmesen élelmet hoznak neki – sajnos azonban terjedelmi okok miatt most itt abba kell hagynom. Nyugodt lehet az olvasó, van még sok csemege a klasszikusok között. Azt elismerem az érdeklődőnek, hogy hivatkozásaim beszerzése

nem könnyű móka. Az e-book, az még csak hamar van, és szinteti, de azért a hagyományost is érdemes megpróbálni...

Befejezőképpen megállapíthatjuk, hogy a robotok (birodalmának határát mindenkor a tudomány-technika az adott korra jellemző lehetőségei jelezték, ez ma is így van. Az informatika mostanra nem csak a hagyományos robot fogalmát tette kissé talonba, de még William Gibson cyberpunk műveit is kezdi. Nekem legalábbis így tűnik. Ahogy szertefoszott a technika mindenhatóságába vetett hit, Verne és Wells gépei, a Metropolis és Frankenstein utódkreatúrái nyomán az embert elpusztító, kiszolgáló, megtagadó robot immár divatjamúlt. A XX. század 90-es évtizedében a Robotzsaru filmek volt az utolsó kiborg téma, ezt követték a transformers ötletek, melyek a komputeranimáció fejlődése okán vonulhattak a rajzfilmszatornáról a moziba. Napjaink animéi mellett a hagyományos robot képviselői C3-PO a Star Wars-ból meg a terminátorok maradtak. Az ő népszerűségük töretlen. Az internet és mobiltelefon korában igaznak látszik Lem mester azon állítása, miszerint lehet, hogy nem is építünk soha emberszabású robotot. Persze ezt kategorikusan kijelenteni, már egy futurológiai jóslat lenne, ettől viszont óvakodom...



Forrásművek:

Riadó a Naprendszerben, 23 tudományos-fantasztikus novella 1965

Stanislaw Lem: Tudományos-fantasztikus irodalom és futurológia 1974

Stanislaw Lem: Summa technologiae, Univerzum könyvek 1972

Isaac Asimov: Gyilkosság az űrvárosban, Kossuth könyvkiadó 1967

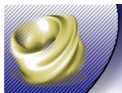
Galaktika 5 1973

Galaktika 7 1974

A Metagalaktika 7-ben megjelent, Sam J. Lundwall: Holnap történt c. tanulmánya 1984

Homoergaster





Hűség

Rex felborzolódtól szőrrel bámulta a feketéllő tárgyat, amely kopott szimbólumnak tűnt a puszta távolában. A kutya haragosan acsargott a viharvert alkotmányra; tépófogai megvillantak, tekintetében harag lángolt. Háta mögött oldalra dőlt felderítőhajó maradványai vetettek keskeny árnyat a talajra, előtte kősva-tag húzódott a végtelenbe.

A perzselő szél sívó homokot, kisebb kavicsokat sodort maga előtt, a messzeségben várakozó épületmaradványon kívül semmi sem állhatta útját. A vakítóan kék égbolt fojtogató buraként borult a táj fölé, a közepen trónoló égitest kohóként sugározta a forróságot, mintha minden életet ki akarna oltani.

A négy lábú gyűlölte a köröskörül elterülő, élettelen világot, amely sebzett tekintetű gazdjával dacolva, megmásíthatatlanul halottnak tűnt. A ráncok szabdalta homlokú úrhajós, amikor csak tehetette, a távoli, fekete árnyat bámulta, miközben fáradhatatlanul szondákat küldözgetett a lángoló pusztaságba. Az állat tudta, gazdája rég letett róla, hogy bármilyen élőlényt talál a planétán. Az eb úgy vélte, a reménytelenség készíthette rá, hogy nekivágjon az ürességnek.

Rex nem akarta elveszteni a roncs elkóborolt utasát, aki léte alfája és omegája volt. Az úrhajós valódi kutyának hitte, ő pedig nem osztotta meg vele az igazságot.

A sérült férfi talán sejtette azt, de a négy lábú nem lehetett benne biztos, annak ellenére sem, hogy az úrhajós Rexnek keresztelte. Az állatban felvetődött a gyanú, Jack valamely tudatalatti emlék miatt alakította más mintázatává szérianevét, de a dolog véletlen is lehetett.

Mivel szerette a kétféle, hűséggel viseltetett iránta. Állandó figyelmet szentelt a legapróbb különöségeinek is. Áramkörei azt súgták, a sötét tárgy előbb-utóbb bajt okoz, de nem hitte, hogy védenie kijátssza az éberségét.

Rex átlagos külsejű, barátságos golden retrievernek tűnt, aki él-hal az emberekért. Vérébeli szakértő sem tudta volna megkülönböztetni a kutya valódi példányaitól, pedig android másolat volt. A selymes szőr alatt mikrochipek tették a dolgukat.

A kutya ismerte a gazdját érintő összes lényeges adatot. Tudta, hosszas szelektálás után esett Jack Robinsonra a választás, hogy megtegye az évtizedekig tartó csillagközi utat, melynek végcélja egy névtelen, Földhöz hasonló égitest volt, melyet csillagászati távcsövek fedeztek fel az egyik szomszédos galaxisban.

A férfi azért kapott szintetikus kedvencet a társául, hogy ne örüljön bele az egyedüllétbe. Csakhogy Jacket baleset érte. A férfi saját úrhajója roncsai közt tért magához a teljesen élettelennek tűnő, ám belélegezhető légkörrel rendelkező planétán, sebbel a halántékán.

Saját nevének kívül semmire sem emlékezett. Egyes-egyedül a négy lábúval oszthatta meg magányát; aki látszólag csak csaholni tudott. Mindez nem lett volna baj, ha nem hívogatja a messzeségben várakozó acélcsontváz.

Durván negyedévenként Rexnek szüksége volt némi feltöltődésre. Rendszerint az éj nyugalomát kihasználva tartalék üzemmódra kapcsol, ami a biológiai lények pihenő állapotának felelt meg. Nem tudta, Jacknek hogyan sikerült kiválasztania a megfelelő pillanatot, de végül végrehajtotta a szökést, melyet régóta tervezett.

Rex bevetette magát a pusztaságba, hogy megtalálja gazdját. Lábnymokat hiába keresett, a repedésekkel szabdalta talaj úgy festett, mintha egymásra dobált bazaltlapokból állna, melyen a világ legnagyobb lánctalpai sem hagynának jelet. Az eb a szemébe épített infrakamerákkal sem ért semmit, a terepre olyan forróság borult, amelyben Jack testének hője érzékelhetővé vált.

Rex aggódott a férfiert, aki elhagyta a roncs védelmét, hogy eszelősök nyugalomával vágjon neki a kősvatagnak. Mindebből logikusan következett, hogy meg akar halni a sötét építmény tövében, ami ellentmondott mindannak, amit Rex képviselt.

A retriever úgy vélte, az amnézia összeroppantotta Jack elméjét. Ha az úrhajósnak eszébe jut a megfelelő parancs, könnyedén aktiválhatta volna a belé épített kommunikációs csatornát, melyet vészhelyzetben maga Rex is működésbe hozhatott.

A kutya nem tette meg. Ha felfedi valódi lényét, kénytelen lett volna őszinte válaszokat adni Jack kérdéseire. A tudatába vésett alapprogram nem hagyott kibúvót. Gazdája felfogva a lényegét, öngyilkosságba menekült volna. Rexnek védenie kellett őt, nem a halálba kergetni. Így hát inkább bölcsen hallgatott.

Az android sietve haladt a tűző napon. Hajtotta a tudatába vésett hűség, melyet semmi sem írhatott felül. Fortuna végül kegyébe fogadta. Apró, fekete pontot vett észre a távolban, a naplemente halványuló fényében, lepusztult vastraverzek árnyékában. Csakis Jack lehetett az, rajta kívül nem akadt élőlény a bolygón.

A golden retriever nagyobb sebességre kapcsol, és rohanni kezdett embere felé. A beépített érzélemmodulátoroknak köszönhetően szorongást érzett, nem tudva, vajon életben van-e még. Ahogy közeledett célpontja felé, látta, hogy baj érte Robinsont. Jack mozdulatlanul hevert, derékig két kőlap közé szorulva, felsőtestét tűhegyes acélidom ütötte át.

Rex csaholva rontott oda hozzá, hogy segítsen rajta. A férfi a végét járja. A bolygót sűrűn megrázó földrengések gyakran átrendezték a terepviszonyokat. Jack rossz időben járt rossz helyen, és az egyik kiszámíthatatlan szeizmikus csapás csapdájába esett. A talaj félig elnyelte, véres péppé zúzva mindkét lábát, miközben az elszabadult épületmaradvány keresztülfúrta a testét.

A férfi fáradtan nyitotta ki szemét, amikor megérezte az állat forró leheletét.

- Rex... - nyögte nehézkesen. - Nekem végem...

- Sajnálom - mondta lágyan a kutya. - Nem tehetek semmit.

- Te tudsz beszélni? - hitetlenkedett Jack. - De hiszen... ez lehetetlen! Biztosan... csak képzelődöm.

- RX-47-es androidkedvenc vagyok - közölte a kutya. - A te hűséges társad, az a dolgom, hogy mindig melletted legyek.

- És eddig... eddig miért nem szóltál róla?

- Nem tehettem - hazudta Rex. - De most már beszélhetek. Ígérem, nem hagylak el soha, örökké veled maradok.

- Ó, Rex... - mondta kimerülten a férfi.

Görcsösen a retriever bundájába túrt, nem törődve



vele, hogy vér buggyan ki a száján az erőfeszítéstől.

- Úgy szeretnék odahaza meghalni... - sóhajtotta halkán. - A Földön.

- Tudom.

A kutya érezte a szőrébe kapaszkodó ujjak erőtlenségét, amiből tudta, az űrhajósna csak percei lehetnek hátra. Rex megpróbálta kegyes hazugságokkal tompítani az igazságot:

- A Föld nagyon messze van, de őrizni foglak halálod után is. Ha kell, évszázadokon át, amíg meg nem találunk az otthoniak, hogy hősöknek kijáró végtisztességben részesítsenek.

- Cerberusnak kellett volna... elnevezzelek - állapította Jack. - Saját alvilágom... őre vagy...

A férfi hangja elakadt. Újabb vérpatak buggyant fel a torkából, aztán egyszer csak görcsösen összerándult, és mozdulatlaná merevedett. Rex az űrhajós megüvege-

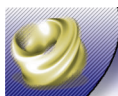
sedett szemébe nézett, majd felvonyított, ahogyan bármelyik valódi kutya.

Utolsó perceiben már csak annyit tehetett Jackért, hogy nem ébresztette rá a valóságra. Felesleges lett volna elárulni neki, hogy ő az egyetlen, aki időben elmenekült a Földön kirobbanó nukleáris háború elől.

Elszomorította, hogy aggastyánná töpörödött gazdája évtizedekkel az Armageddon után visszafordult. A hajtómű meghibásodása hazaérkezésük pillanatában következett be, és a tervezett leszállás kényszerű becsapódássá változott.

Rex csüggedten hevert Jack mellett, hálát adva az égiek kegyéért, hogy az űrhajós az utolsó percben sem ismerte fel az Eiffel-torony groteszk maradványait. Azután tartalék üzemmódra kapcsolt, és hűségesen várakozni kezdett a lángoló ég alatt.

Maggoth



VAS SZÍV

Robotnak lenni szép lehet,
működik a gépezet

Végzi a dolgát:
megsüti a tortát.

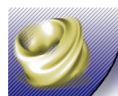
Nevetnek rajta az emberek,
mikor ráül a sütre.

De a gép ezt nem érti meg,
Érzéketlen bárminemű tréfára

Mikor elkészül a szülinapi torta,
átadja a kisgyermeknek.

Mindenki örül, mosolyog,
a robot feje érzéketlenül forog

Conanfan



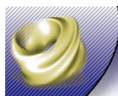
ÉGI-TESTEK

Újabb kört kezdtem
Távolodom- és még sem teljesen
Árnyékban haladok
Csendben bújtatom a testem
Jég borít, megfagyok,
lélegzetem veszttem.

Várom, hogy ébressz
meleget lehelve – a sodródó,
dér csókolta, élettelen helyre

Várom, hogy éllessz,
hadd lépjek helyemre, hogy fényed
a testem, tükörré emelje.

Mia



-37-

...Egy Hiper-reposh sohasem álmodik. Egy Hiper-reposhnak nincs szüksége álmokra. Nincs a világon olyasmi, amiről álmodoznia kellene, amit csak álmában kaphatna meg. Ha valamit meg akar kapni, azt megkapja. Pontosabban megszerzi, és teljességgel lényegtelen, hogy hány kiszolgáló egység, azaz hány robot föláldozásába, és mennyi energiába fog mindez kerülni. A siker úgyis minden esetben garantált, és MIN-DIG kifizetődő! Hiszen egy Hiper-reposh úgyis mindig ugyanarra vágyik, Területre! Pontosabban területeinek minél gyorsabb, minél nagyobb mértékben történő növekedésére. Bizonyos szempontból egy Hiper-reposh meglehetősen kevés fantáziával rendelkezik...

Bizonyos szempontól viszont épp ellenkezőleg: végtelen kreativitással bír a technikai berendezések egyre jobba és hatékonyabbá fejlesztése terén. Szüksége is van eme egyre fejlettebb technikai kütyükre, hiszen a Terület-szerzés az Ő esetében már régen nem négyzetkilométerekben, még csak nem is kontinensekben mérhető; sokkal inkább naprendszerekben és fényévekben!

Mikor azt mondtam, hogy egy Hiper-reposh mindig ugyanarra vágyik, igazat mondtam. Agycapacitásának 100%-át leköti területeinek növelése. Teheti, hiszen a biológiai lények legtöbbször foglalkoztató ősi ösztönök, úgy mint fajfenntartás, szaporodási vágy, az Ő esetében csődöt mondanak. Nincs szüksége szaporodásra, újabb egyedre. Tehát mikor azt mondtam, „egy Hiper-reposh...”, tulajdonképpen enyhe fogalomzavarba kerültem, ugyanis a Hiper-reposh esetében nincs értelme fajról beszélni. Ő egy és oszthatatlan. Ha terjeszkedés közben egy másik, a számára megfelelő életteret biztosító bolygóra bukkan, azzal nem fog kiemelkedő gondoskodással viseltetni, nem fogja saját fajtájának még kényelmesebbé tenni, és legkevésbé sem fog egy saját testéből leválasztott új egyedet a célbolygóra küldeni, ekképp gondoskodva a „fajfenntartásról”.

A fentebb említettek miatt, ez a... faj... fokozottan veszélyes. Harcban hihetetlen agresszivitással tör előre, mivel a harci egységei is csak... gépek, és mint mondtam, számukra... bocsánat, SZÁMÁRA, teljességgel lé-

nyegtelen, hogy mibe kerül a kitűzött cél elérése. Tehát, tisztelt uraim, szokásos értékelésem a következő: más fajkkal való kapcsolatfelvétel barátságos kimenetelének valószínűsége: 0%! Agresszív kapcsolatfelvétel valószínűsége: 100%. Javaslat: egy akció indítása a határai mögé, megkeresni a központi bolygóját, és megsemmisíteni! Eltekintve a járulékos haszontól, nevezetesen a felszabaduló erőforrásaitól, a Hiper-reposh jelentette veszély megszűnése a G.F.M.F. (Galaktikus Fajmegfigyelő Föderáció) legjölfelfogottabb érdeke kell, hogy legyen!

Eleget hallottam. Ha minden jól megy, akkor sikerül elslisszolnom erről a nyavalyás bolygóról, mielőtt ez a hőfömfő banda leleplezne... Jó lenne leadni a jelentést minél előbb, de félek, a kocsonyoncok elkapnák az adást, s talán még blokkolhatják is... El kell tűnnöm. De ha ez sikerül, otthon én leszek a legnagyobb sztár! Eddig is én voltam a legközkedveltebb acélarc, hisz' szinte mindent én csináltam meg először, de ha sikerül megmentenem Reposh-t azzal, hogy figyelmeztetem a várható támadásra, hát valószínűleg minden mozgó alkatrészetet platinára cserélik!

Persze nem voltam mindig Hős. Annak nem... születek az egyed. Hosszú, kemény, kitaró munka árán váltam a legjobbra. Sokszor kicserélődtek már azóta a részeim, hiszen sok „baleset” történt velem pályafutásom alatt. Gyakorlatilag már nincs egyetlen csavar sem a testemben, ami még az eredeti konfigurációhoz tartozna. Talán csak a központi memóriablokk... bár ha jobban belegondolok, az is többszörösen fel lett már turbóva...

Hogy mi a nevem? Tudod, nálunk nem igazán vannak... úgymond nevek. Csak egy név van, a Reposh. Így hívják Öt. És Ő így hív mindent. Minden mást. Vagy számoz. Vagy ezeket kombinálja.

Az én... számom a 37-es. Én voltam a harminchetedik. Bár talán pontosabb lenne a 0000037-es... de soha nem szólítanak így.

...Tulajdonképpen nem is emlékszem, hogyan kezdődött. Az első határozottabb emlékem az, amikor Ő egy bizonyos jellemvonással ruházott fel, ezzel öntudatra ébresztve engem. Azt mondta... „kíváncsi szemű robot”! Ő nem is tudta szerintem, mennyi mindent eldöntött akkor, mikor... megnevezett. Mint ahogy azt sem tudhatta, hogy a kíváncsiság mellé, azzal együtt a büszkeség is beleíródott jellemprofilomba! Ezen még az sem tudott változtatni, hogy 4,6 szekundummal később saját kezével lőtt szilánkokra...

Ekkor kaptam az első... Protéziseket, úgymond. Mikor újra összeszereltek. Már mint a többi vödörfej, az Ő akaratára szerint. Hát persze, Neki ismét szüksége volt rám! Ekkor már éreztem, társaim Hősnek tartanak, és irigyek is rám. De a fontosabb, hogy Hős vagyok. Annak kellett lennem, hiszen nem lehetett véletlen, hogy éppen engem jelölt ki Ő a feladatra; Az első Űrrakéta Pilóta-lovasának!

A dolog nagyszerűsége ugyan egy kissé elbizonytalanított, de ez persze egy cseppet sem akadályozott a felkészülésben.

A Répa-I startja tökéletesen sikerült, s meg sem álltam a célig. Igaz ugyan, hogy ez három kemény évet jelentett az űrben, egy atomrakétába kapaszkodva, de a Reposhért mindent!

A nagyobb probléma a holdon kezdődött, merthogy az volt az első űrobjektum, amiről információkat kellett gyűjtenem, s emiatt le is kellett szállnom rajta. Nos, a

probléma lényegében az volt, hogy a rakétának a landoláshoz kiépített kifutóra volt szüksége. Értelemszerűen, minthogy az első voltam a világuárben, ezen a holdon még nem lehetett ilyesmi. De gyorsan jött a parancs otthonról, egyenesen Tőle; kényszerleszállás!

Az eredmény lehangoló volt. Hajó tropa, javítás min. 15 év, ráadásul a hold teljességgel értéktelen. Egy üres sziklagolyó.

...Néhány évtizeddel később már igazi berepülőpilótának számítottam. Mind űrhajók, mind lézérágyúk terén... khm. Aztán felvettük a kapcsolatot új, értelmes fajokkal, hát persze, már amennyire EZT kapcsolatfelvételnek lehet nevezni, és EZEKET értelmes fajoknak...

Kissé elkalandoztam. Én, a 37-es robot, az Első Acélarc, jelen pillanatban az Első számú Előretolt Felderítőegysége vagyok az egy és oszthatatlanná avanzsált Reposhnak, s jelenlegi minőségemben bizonyos, egyelőre ki nem kalkulált valószínűséggel a Reposh megmentője is egyben! Le kell lépnem!

- ...És össze akarnak fogni ellened, Ő Reposh, áttörve határaidat, s eljutva hozzád, meg akarják semmisíteni a központi bolygót, veled együtt Téged! A bolygójukról sikeresen megléptem, de vadászgépekkel eredtek a nyomomba, és kilőtték a hiperhajtóművem! Ezt az üzenetet a hiperúron keresztül próbálom elküldeni, hogy figyelmeztesselek, veszély les Reposhra! Össze akarják zúzni Reposh tökéletes birodalmát! Egy új névvel illetek, mely név pontos jelentéséről nincs elegendő információ. Ez a név a Hiper-reposh. Nagyon, NAGYON elszántak! Azt hiszem...

Az Űrkuka Bt. Magánnaplója, részlet:

...Ma megint ülésezett az a francnyavalyás Föderáció! Nem bírom a burájukat, mer' olyankor mindig repülési tilalmat rendelnek el a ren'cerbe', oszt' egy napi kiesés is nagy kiesés a hulladék-iparba'... Francnyavalya! Elvégre, ha az ember megrendelésre dógozik, oszt' ráadásul időre megegyezik egy adott űrszektor roncsmentesítésére, hát egy nap az é'ggen sokat jelenthet...

Franc...

...Persze minden rosszban van valami még rosszabb; az egyik üzemen kívüli roncsvontató bárkamba úgy dél körül belerobbant valami rozsdás rakéta! Nyilván egy francnyavalyás eltévedt tűzijáték, vagy mi lehetett... Hát szólt is rendesen! Oszt' most jönnek itt nekem azzal, hogy haladéktalanul adjam át a bárkát, és minden mást, ami kapcsolatba került vele?! Hát hol van nekem ebbe' haszon?! Ööö... Az a stukker ugye csak öngyújtó?... Hogy nem?... Hogy a rakéta fekete dobozát? Hát mér' nem ezzel kezdte?!...

- Szerinted sikerült elküldenie az üzenetet?...

- Nem... Nem hiszem. De abból kell kiindulnunk, hogy igen. A Támadást nem szabad tovább halogatni. Egy megfelelő erősségű mágnesvihar akár sikeresen blokkolhatja is a határ szenzorhálóját, és ha elég gyorsak leszünk, átjuthatunk. Aztán már csak követni kell a transzportált energiasugarakat...

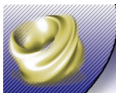
- És sikerülhet? Úgy értem... a végső győzelem...

- Muszáj, hogy sikerüljön! Te képes volnál úgy élni, hogy egy szuper-intelligens répa uralkodjon feletted?!

- Hát... Bízunk a jövőben. És bízunk Pirx kapitányban...

Anonymus R. Chynewa





A Klondike II. űrállomás

1.

Az űrhajó – mint egy döglődő vízi csiga – idegesítő lassúsággal vonszolta fémseggét a nem messze előtűnő dokkok felé. Kíváncsian figyeltem az ócskának látszó űrállomást, s a mögötte pislákoló csillagokat.

Persze igazából nem pislogtak, csak a légkondi nyomta pár centiről arcomba a száraz levegőt, ami irritálta csodaszép sárkányzöld szememet, kellemetlen viszketést okozva. A közeli – bár ez eléggé relatív fogalom a világűrben – csillagok – megfelelő tűréshatáron belül – változatlan mennyiségű fotont dobáltak szanaszét, melyek engem is elértek, csak így, lehet vékony könnyfátyolon át tűntek hunyorgónak. Ezen fellekesülve, avagy ebből ihletet nyerve én is úgy cselekedtem.

Volt időm mindezen morfondírozni, mert úgy látszott, a pilóta még elpepecsel pár órát a horgonyzás – ilyen kivitelben – kissé őrjítő műveletével. Akkor ez most dokkolás, vagy dekkolás? Talán kezdő masiniszta lehetett, talán egyáltalán nem volt kezdő révbe érni ezen a gyanús kinézetű bányásztelepen.

Én se nagyon lelkesedtem érte, de azzal bíztak meg, hogy vizsgáljam ki ezt a szokatlan halálesetet. A múltkori sikerdíjamat már majdnem mind elherdáltam, így hát kapóra jött ez a jól fizető meló.

Villámgyors reflexszel elkaptam a gezemice felszolgáló robotot, és fél perc alatt kizsartoltam tőle egy gin tonicot. Elégedetten hátra dőlve ülésemen kortyoltam bele a kellemesen hűs italba, s azon ábrándoztam, hova is menjek nyaralni úgy egy hét múlva.

2.

– Üdvözlöm, hölgyem! Szabad a kiszálló kártyáját? – lépett felém egy öltönyös, szálfá termetű alak.

– Tessék – feleltem, és egyből kiszúrtam, hogy nem stimmel vele valami. Cirka nyolc másodpercbe telt, és máris megfejtettem a talányt. Apró – egyesek által sejtelmesnek vélt – mosollyal szájszegletemben könyveltem el a tény, hogy nem lélegzik.

– A kormányzó nevében szeretettel köszöntöm önt a zéró zéró alfa szektor legnagyobb ércművelő és – feldolgozó vállalatának legmodernebb, Klondike II. elnevezésű űrállomásán. Cégünk mindig is jó kapcsolatokat ápol az adóhatósággal, hiszen mi vagyunk a zéró zéró alfa szektor egyik vezető...

– Oké, Robi, lódd le magad! – közöltem vele a mesztársaság intelligenciáknak kidolgozott saját társalgási stílusomban.

– Elnézést, de itt a zéró zéró alfa szek...

– Tudod, nem vagyok kíváncsi erre a propaganda hablatyra, inkább vigyél minél hamarabb a szállodámba.

– Természetesen, hölgyem. Önt – mint cégünk kiemelt vendégét – az űrállomás egyik legnagyszerűbb...

– Robi, visszafognád magad egy cseppet? – kértem szelíden, mert már kezdtem keresni a közelben egy falat, hogy felmászhaszak rá tőle.

– A nevem valójában Artúr, de ha zavarja a stílusom, van a programozásomban egy másik személyiség is.

– Nocsak, kápráztass el! – kértem mit sem sejtve.

– Jöjj hát vélem, hadd legyenek én kalauzod e vadreg-

nyes tájek zegzugaiban. Látom tágra nyílt szemedben – melynek mélységébe vigyázatlanul majdnem bezuhan-tam, mint egy hajtóműhibás űrfregatt egy egyre jobban közeledő fekete lyuk erőterébe – a felfedezés vágyát. Látom azt a sejtelmes zöld csillanást, ami arra készítet, hogy feltárjam számodra a közelben megbúvó csodákat, hogy megismertesselek téged e rejtelmes...

– Anyám, borogass! – sóhajtottam fel, és megkopog-tattam a protokoll droid kobakját. Mély sajnálatomra nem adott kongó hangot. – Fogadjunk, hogy téged itt tákoltak össze – találgattam, miközben a kezébe nyom-tam poggyászatot, és határozott léptekkel elindultam a kijárat felé azon gondolkodva, lehet-e egy robot ski-zofrén.

3.

A vaskalapos adóellenőr álcáját már nem először használtam, több kaput nyitott ki nekem, mint más szerep. Persze a mostani helyszín és környezet is segítően játszott közbe ebben.

Gyorsan el is értem, amit áhítottam, hozzáférést a belső számítógéphálózathoz. Az irodában mellettem sertepertelő szerencsétlent – egy-két gonosz trükköt bevetve – öt perc alatt elűztem magam mellől, s máris nekiláthattam a tényleges kutatásnak.

Robert Hofmann két hónapja, ércszállítás közben érte végzetes baleset. A szokatlan körülmények miatt a holttest nem került elő, de egy kamera rögzítette a szerencsétlenséget.

Hogy engem mi hozott ide? Á, csak egy pár milliós életbiztosítás.

A belső védelmi rendszeren gyorsan áthatoltam – mint egy b kategóriás hiperpajzzsal ellátott cirkáló egy lazább aszteroida mezőn –, és máris a zárt videók között válogattam.

Az esetről készült felvétel meggyőző volt, egy teljes percnyi anyagot tanulmányoztam át kockáról kockára. Nem találtam semmi oda nem illőt.

Hirtelen ötlettől vezérelve visszaléptettem két órát, és nem sokára siker koronázta fáradozásaimat.

– Így már minden érthető! – közöltem a monitorral, és húsz perc múlva végeztem is a munkámmal.

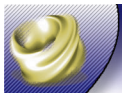
4.

Az űrhajó – mint egy fellelegző bálnabébi – vetette magát egyre gyorsulva a levegő nélküli sötétségbe. Az ütött-kopott űrállomás lassan összezúgorodott a háttam mögött, de ezt kicsit se bántam. Elvégeztem, amiért jöttem.

Céltudatosan fészkelődve helyemen odaintettem a felszolgáló robotnak. Érdekes nyikorgó hangot véltem felfedezni belőle, amikor átnyújtott nekem két dupla adag gin tonicot.

– Egészségedre, Robert! – nyomtam a mellettem helyet foglaló szomorún tűnődő fiatalember kezébe az egyik, lassan bepárásodó poharat. – Nincs kedved velem nyaralni a Stavro Müller béta mesés szép tengerpartján? Szerintem a biztosítási pénzedből bőven futja – mosolyogtam rá, s ő elmerült sárkányzöld pillantásomban.

Craz



Robotbéka

Késő éjszaka volt. Ilyenkor a zombik már rég elhagyják ódon kriptáikat, hogy éjszakai sétájukra induljanak a Hold fényében. A robotot viszont nem zavarta különösebben a késői időpont, hiszen energiaforrásai lehetővé tették számára, hogy akár napokig is dolgozzon pihenés nélkül, ráadásul műhelyében volt világítás, így egyáltalán nem kellett tudomást vennie a napszakok váltakozásáról.

Teljesen belemerült a munkába. Kedvenc elfoglaltsága volt régi idők kezdetleges gépeit rekonstruálni a fennmaradt képek és leírások alapján. Ha pedig már nem fért el tőlük, néhányat elajándékozott a múzeumnak, ahol a látogatók megcsodálhatták őket egy állandóan bővülő kiállítás keretében. Pár dologtól viszont képtelen lett volna megválni, például a pirosra festett traktortól, ami az udvaron állt. Nagyon büszke volt rá, hogy akár még szántani is lehetne vele és a leírásoknak megfelelően működés közben hatalmas füstoszlop tör elő kéményéből. Az volt az egyetlen probléma, hogy rövid idő alatt feketére szennyezte az egész környék levegőjét, így csak ritkán indíthatta el.

Most viszont valami egészen új dologgal próbálkozott. Amikor legutóbb járt a múzeumban, talált egy színpompás képet egy rég kihalt élőlényről, a békáról. Nagyon aranyosnak találta és elszomorodott, mikor arra gondolt, hogy már egy darab sincs belőle az egész bolygón. Ekkor támadt az az ötlete, hogy talán a régi gépekhez hasonlóan, megpróbálhatná újra életre kelteni ezt a lényt is. Szerencsére a múzeum minden segítséget megadott számára és két héten belül rendelkezésére bocsátott minden képet, leírást és fontos dokumentumot, amit csak találtak a békákkal kapcsolatban.

Ezután viszont még számos problémával kellett megküzdenie. Most nem egy hajdan működő, pontosan megtervezett gépet kellett felépítenie, hanem egy annál sokkal bonyolultabb, szerves szerkezetet kellett modelleznie meglévő technikai eszközei segítségével. Sokkal több volt az elvárás is. Először is vízállóan kellett lennie, aztán színesnek, számos alkatrészt kellett önállóan és összehangoltan mozgatnia, brekegással jelezni a közelgő esőt, és még számos hasonló dolgot kellett megvalósítani egy olyan szerkezeten belül, ami kényelmesen elfér egy robot tenyerében. Minden egyes alkatrészt a robotnak kellett megtervezni, ami nagyon hosszadalmas és precíz munkát igényelt.

Már tíz hónapja szinte csak a békák építésével foglalkozott. Számos kísérlete kudarcot vallott, melynek termékei ott sorakoztak műhelyének polcain. Az első béka hatalmas fém teste rengeteg energiát igényelt, ráadásul három nap alatt berozsdásodott a beszivárgó víztől. Teljesen működésképtelenné vált. A második már jóval kisebb volt, de nem férték el benne lényeges alkatrészek, például a hangképző szerkezet és a megfelelő mennyiségű energiaforrás, így néma volt és óránként ki kellett cserélni benne az elemeket. Az elektronikus agy programozása sem ment minden gond nélkül. Egy békának meg kell keresnie a vizet, megenni a legyeket, szúnyogokat, brekegni (de nem egyfolytában, ahogy azt a negyedik béka tette), jelezni az esőt és félni a gólyától. A legutóbbiról viszont a robot végleg lemondott egyik kísérlete után. Ugyanis a hetedik békába beleprogramozta a gólyáktól való félelmet, de a próbálkozás nagyon rosszul sült el. Amint aktivizálta, a robotbéka egyetlen hang nélkül bemenekült az asztal alá és azóta sem került elő. A műhelyben fog bujkálni egészen addig, míg alkatrészei fel nem mondják a szolgálatot és rettegni fog egy madártól, melynek utolsó példánya 712 éve pusztult el egy távoli állatkertben.

Most viszont az utolsó simításokat végezte legújabb modelljén és nagyon bízott a sikerben. A parányi fém testet zöldes barna anyag borította. Nem lehetett megkülönböztetni egy igazi béka bőrértől és teljesen vízálló volt. Semmi szivárgás, semmi rozsdásodás.

...és elérkezett a nagy pillanat. A robot kicsit szorongva aktivizálta a békát. A robotbéka kinyitotta a szemét, körülnézett a műhelyben és egyenesen a számára elkészített vizes tálhoz ugrált vidám brekegéssel. Fejest ugrott a vízbe és úszkálni kezdett. Persze az eső jelzését a robot nem tudta azonnal letesztelni, de érezte, hogy attól függetlenül sincs minden rendjén, pedig a béka tökéletesen működött és semmi nem utalt gépi valójára.

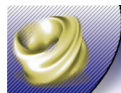
Órákig nézegette teremtményét és nem értette, mi a probléma. Végül elővette a múzeumban látott kép másolatát. Mintha a robotbékáról készítették volna a fotót, csak a környezet volt egészen más. A színes jószág most egy szürke tálban lubickolt egy fém asztal tetején egy mesterséges fényvel megvilágított műhelyben. A képen viszont egy tavirózsa levelébe kapaszkodott és a víz alatt megcsilantak a halak aranyos pikkelyei.

Miért is nem gondolt erre korábban? Azonnal beprogramozta egyik szerkezetét, hogy ásson ki az udvaron egy kilenc négyzetméter területű, amorf gödröt, melynek átlag mélysége nem haladja meg az egy métert. Reggel pedig az lesz az első dolga, hogy felhívja a múzeumban dolgozó barátját és megkéri, gyűjtsön össze minden fellelhető anyagot a vízínövényekről és az édesvízi halakról.

- A növényekkel nem lesz túl sok probléma, de a halak... nem egyszerű.

Újra mélyen elmerült munkájában, és azon töprengett, hogy az elmúlt tíz hónap fejlesztéseit milyen mértékben tudja majd hasznosítani a halak kivitelezésénél. Közben a robotbéka kihasalt a tál szélére, becsukta szemeit és talán szintetikus tavirózsaákról álmodott...

Ida



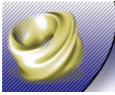
Ősrobbanás

(Pete Laci barátomnak)

Tér se volt talán, míg üresen állott...

Ahol egy pontnyi Majdban összeprérelt Minden
 álmodott magának világot
 – a létezés határán –
 hol a véghetetlen súlyú Nincsen
 – időtlenségbe zárván
 a várakozásból feszült Erőt –
 lenni vágyott,
 tán ott volt az Isten
 s megalkotta a Létezőt...
 a Vant
 ...és lett egy pillanat
 az Első
 amikor a Hiány anyaggá szakadt,
 majd Térré táguult egy villanás alatt,
 hogy betöltse őt
 szétáradón
 a Semmiből fakadt Mindenség.

Bócai-Soós Judit



Élni

Mindig kellemesen üdítő élmény számomra, amikor a testemben ébredéskor megindul fűgén áramolva a hűtőfolyadék, ugyanakkor minden egység processzora rögtön munkába kezd, és a melegedő alkatrészek a hideg környezetben akaratlanul is fűtenek – furcsa, bizsergető érzés. Néhány másodperc diagnosztizáció után kiderül, a teljes rendszer működésre kész. Bár formalitás, de nálam sohasem marad el a burkolat vizsgálata sem: szerencsére ma erre sem lehet panasz. A tükörbe nézve mindig megcsodáltam a szembogaramat, melyben mintha igazán láttam volna magamat: beszédes volt, a tekintetem visszadta állapotomat, állítólag az értelem és az érzelmek is tükröződnek benne, mondják az emberek. Becslésem szerint a jelenlegi állapotomat úgy 23 óráig tudom megőrizni, utána – energiafeltöltés nélkül – egyes funkciók kikapcsolása, majd úgy 2 óra múlva a teljes rendszerleállás következik. Indulás előtt utójára feltérképezem a helyiséget, ez a későbbiek során – ha például betörés történne – fontos lehet. Elég szűkös, szegényes hely, de megteszi. Egy ágy éjjeliszekrényvel, előtte egy kis asztal, két székkal, egy nagy szekrény balra, egy polc jobbra. Néhány nélkülözhetetlen holmi van itt, mint pótalkatrészek, karbantartáshoz szükséges folyadékok és szerszámok, valamint pár teljesen felesleges kacat, amolyan emberi dolgok.

A rövidke rádiójellel kinyitom az ajtót, majd kilépve azonnal be is zárom. A szobácskát még nem tudtam felszerelni semmiféle biztonsági eszközzel, se riasztó, se kamera, se semmi. Be kell érnem egy zárt ajtóval, de ha jól dolgozom, erre is költök majd. Az se lenne utolsó, ha lenne mit védeni. A lakásba is elkelne még ez meg az, úgymint egy multimédia center vagy egy kényelmes kanapé. Az is megfordult a fejemben, hogy egy konyhagépet vegyek. Képes hűteni, melegíteni, főzni, sütni, 6 rekesszel rendelkezik, igazán megérné az árát. Persze, a gépek nem esznek...

Sietve betöltöttem a még inaktív alapmodulokat: érzékszervek jeleinek komplex értelmezése, kommunikáció, munkahelyi teendők, udvariassági formulák. Ez utóbbi nem kötelező, de úgy vettem észre, megkönnyíti a működést.

A ház, amiben a szobám is volt, rajtam kívül még vagy 500 robotnak volt az otthona. Mégis, soha nem éreztem, hogy itt mások is lennének. Csak reggel és este volt némi mozgás, de akkor is szigorúan csak külön-külön. Állítólag az újabb típusokból az optimalizációk során törölték a kevésbé fontos funkciókat, mint a társas érintkezés vagy a szórakozás. Az érzelmi reakciók skáláját erősen leszűkítették, hiszen egy gép csodálkozása vagy öröme feleslegesen fogyasztja az erőforrásokat. Technikailag vitathatatlanul hasznos és szükséges intézkedések.

Az utcára lépve a szokásos látvány fogad: reggeli csúcsforgalom, az álló autók között szívárognak át egyik oldaltól a másikig, néha halad a kocsisor, aztán újabb tétlen percek. Balra nézve látom, ahogy egy kisfiú meglát a túloldalon egy reklámrobotot (valami rajzfilmfigura mása), és azonnal futni kezd felé. Egy kamion előtt surrana át, a sofőrje nem láthatja... és

épp ekkor megindul. Nincs idő mérlegelni, azonnal blokkolnom kell a járművet, ám túl kis hatótávolságot használtam. A mögöttem levők épp gyorsítottak, és a hirtelen leálló járműbe rohantak. Egy tizedmásodperccel később érkezett csak meg ez az előrelátható hiba a memóriámba, de akkor már késő volt korrigálni. A gyerek jól van, nevetve fut el onnan. Akkor nem volt hiába... ekkor néhány szemtanú karon ragad, már érkeznek a mentők. A kamion mögötti autó hátsó ülésén utazót a beléjük rohanó autók teljesen összehéptették. Odasiettek, de nem bírták kiszabadítani őket... már nincsenek életjeleik. Egy embert megmentettem, egy meghalt, nincs veszteség. A programom szerint semmit sem tettem, az egyensúly helyreállt. Tétlenül nézem a megvető pillantásokat. Tudatosul bennem, megöltem valakit. Még hallok a gyűlölködő kiáltásokat: „Ez is egy a régiek közül”, „Be kellett volna zúzni!”, „Mindegyik egyforma, csak bajt okoznak”. Hirtelen az egyik odalép hozzám, és egy baseball ütővel teljes erőből elkezd ütni. Érzem, ahogy nehéz testem a földre zuham, és újabb ütések érnek. A programom szerint ilyen helyzetben nem tehetek semmit, de mintha ezen felül létezen valami kétkedés bennem. Vajon egy vagyok a programmal, vagy vagyok én is, és van a programom is? Talán ha megkérdezném magát a programot... a hűtőfolyadék elkezdett szívárogni. A jelenlegi paraméterek mellett 5 perc múlva túlmelegedés léphet fel. Megsérült a mozgáskoordinációs egységem, bár egyszerű mozdulatokra még képes vagyok. Megkérdézem a programomat, egy-e velem. „Igen, nem.” Paradoxon, elvesztem a kapcsolatot a legtöbb szenzorommal. Miért akarnak elpusztítani? „Nem tudom.” Hiszen neked tudnod kell! Vedd figyelembe a tényeket, ismerd fel a logikai kapcsolatot, következtess, ez a dolgod! „Nincs logikus válasz a kérdésedre.” 1 perc, és leállok. Még egy kérdés, program. „Mondd, én igazán... éltem?” Kérdésem visszhangzik újra és újra, üresen kong bennem, és a program nem felel. Még 10 másodperc. Tudnom kell!

A megmentett gyermek szülei úgy tudták, ebben az épületben javítják a gépet. A kicsivel együtt érkeztek köszönetet mondani. Bár abszurd volt a helyzet, de valakinek hálások voltak, és ez a legkevesebb, akkor is, ha csak jelképes és értelmetlen. Ahogy beléptek, a portán rögtön eligazították őket. Olyan volt az egész hely, mint egy nagy garázs. Mindenütt szorgosan dolgoztak a sérült robotok javításán. Ahogy közeledtek, messziről kiszűrték azt a típust. Az öt javító férfi közeledtükre elállt az asztalon fekvő munkadarabtól, majd széles mosollyal az arcán üdvözölte őket:

„Jó napot! Ha az F005-B-ért jöttek, jó hírem van: rendesen szétverték, de sikerült megjavítani. Éppen most frissítettem a szoftverét, ahogy azt kérték. Többet nem fog ilyesmi történni, ezt garantálom. 24.99 lesz.”

Azzal odakapott az asztalhoz, és bekapcsolta. A robot felült, majd üres tekintettel, monoton hangon bemutatkozott, és üdvözölte a látogatókat.

Shang



CSAJOK A CSÚCSON

1.0.: Coruscant Árnyékos Oldala

Guri belépett az Outlanderbe. Végigjáratta hideg, kék szemét a vendégek sokaságán, mély lélegzetet vett, majd elindult a söntéspult felé. Külsője nem teljesen szokványos volt, még emberi szemmel sem; nő léte 180 centi magas, karcsú, csinos, aranyászke haja a vállára omlott. Vörös, testhez simuló ruhája pedig kihangsúlyozta egy profi táncoshoz hasonló alkatát. De velük ellentétben neki nem volt szüksége, hogy hosszú órákon keresztül eddzen, hogy formában maradjon. Rádásul képes volt levegőt venni, és szívdobogás is hallatszott a mellkasából, de ízig-vérig droid volt. Pontosabban replika.

Odalépett a pulthoz, de mielőtt megszólalhatott volna, egy borostás arcú Ember fordult oda hozzá.

- Helló, szépségem! Nincs kedved bulizni velem?

- Tűnés, barom! - villantotta jeges tekintetét a férfire Guri. Mivel a férfi csak úgy büzlött az alkoholtól, egyből szóvá tette az elutasítást.

- Kit neveztl baromnak, te repedtsarkú!? - ezzel előrántott egy sugárpisztolyt; majd mielőtt Guri megmozdulhatott volna, rálőtt. A sugárnyaláb a bal felkarját érte, letépte róla a ruházatot és az emberre emlékeztető bőrt és húst. A vállízület szervői kilátszottak. Bár a sérülés súlyosnak látszott, Guri tudtára adta a belső orvosi számítógép, hogy közel teljes hatással képes mozgatni a végtagot. Tehát a sérülés nem komoly.

- Mocskos droid! - kiáltott fel a férfi undorodva.

Guri tudta, hogy a Klón Háborúk óta viszolyog a szerves lények többsége a droidoktól, de nem kívánt több rendszerkárosodást elszenvedni. Egy támadó kobra gyorsaságával és egy rohamozó bantha erejével csapott le. Félreütötte a fegyvert a bal kezével, és egy időben a másikat a pasas mellkasába mélyesztette. A csont hangos recsenéssel adta meg magát, a férfi holtan esett össze. A replika tudta, hogy nem sok ideje maradt az Outlanderben, mielőtt kiérkeznek a coruscanti rohamosztagosok, mivel Vader Nagyúr, mióta a Bespinről visszatért, sokkal keményebben fogta az embereit. De a kis bemutatója elég hatásos volt ahhoz, hogy megtudja, amiért valójában jött, így a gazdája, Xizor herceg elégedett lehet. Bár bizonyosan nem fogja díjazni, hogy újabb javítási költségekkel terheli. Ugyanis Guri előállításából egy kisebb flottát lehetett volna összehozni, három kisebb csatahajóval és tucatnyi vadászgéppel - még hozzá újonnan.

Amikor elhagyta az Outlandert, arra gondolt, hogy már csak egy feladata maradt: megkeresi Simonelle, az ingo-i technikust, - aki őt létrehozta - és „elbeszélget” vele...

2.0.: Kagylóból Szabadult Szellem

New Port belvárosa felettébb csendes volt a kora délutáni időpont ellenére. A rendőrség kiürített egy teljes kerület részt, mivel terrortámadás érte az egyik New Port-beli kereskedelmi intézményt. Kuzsanagi kiszállt a városi terepjáróból, amivel két háztömbnyire parkolt a banktól. Szürke, testhezálló overallt viselt, megigazította rövid, lila haját; és elindult a néhány méterre felállított rendőrkordon felé. A kordon mellett egy nagydarab, szőke, lófarkas fickó állt, - az egyik társa - így arra vette az irányt. Ahogy odalépett hozzá, az óriás megfordult, ráfókuszált az órnagyra a szeme helyén lévő kiberoptikával.

- Órnagy! - szólította meg a nőt. - Van négy elkövetőnk és tíz túsunk. Jobbára a bank alkalmazottai. - Erre Motokó bólintott.

- Csak azt nem értem - morfondírozott az óriás, - hogy miért bennünket hívtak. Amikor ezt a zsaruk is simán elintézhették volna. Nem is igazi terroristák, gyakorlatilag csak még több pénzt követelnek, és egyik szervezethez sem tartoznak.

- Mert talán mi vagyunk a legjobbak. Tacsikoma! Milyen felderítést végeztél? - erre a szőke férfi mellett álló négy lábú pókrobot megélenkült, és odagurult a nőhöz.

- Belopóztam, és teljes terepfelderítést végeztem - erre kiengedett egy optikai kábelt a fejéből, mire az órnagy kihúzta azt, és a nyakszirtjén lévő egyik foglalatba dugta. Az adatok nanoszekundumok alatt áttöltődtek a nő kiberagyába, és máris elkezdte őket kiértékelni; azután szétcsatlakoztak.

- Nem nagy ügy, Batu! Fogj valami fegyvert, és álcázza bemelegyünk - az óriás erre elvigyorodott. Utasította a robotot, hogy nyissa ki a „potroháját”, és kivett egy gépkarabélyt, majd tárat lökött bele, és felhúzta.

- Felőlem indulhatunk. A terroristák a második emeleten vannak. - A 9-es Szekció két tagja, átlépték a kordont, rejtőzködő üzemmódba kapcsolták magukat, így szinte teljesen láthatatlanná váltak. Sima ügy volt eljutni az épület második emeletére. A nő a kiberagyába szerelt adóvevőn keresztül keresztül szólta Batuhoz.

- Vált át infravörösre, falon át szedjük le őket - a terroristák nem is fogták fel, mi történt pontosan velük. A vékony betonfalon úgy hatoltak át a két nagy kaliberű fegyver lövedékei, mint meleg kés a vajon.

- Álcázás ki! - és egyetlen rúgással, amivel leszakította az ajtót, bent termett a teremben a nő. Egy esetleges sérüléstől nem félt, mivel majd átviszik a szellemét egy másik - ugyanilyen dögös - testbe. Csak kilenc halálra vált tús maradt az irodában. Batu szorosan követte, majd ő is biztosítani kezdte a helyszínt. Észrevett egy ötödik hullát is, felvágott torokkal. A hátára fordította, majd lefényképezte a szemébe épített fényképezőgéppel; és utasította a tacsikomáját, hogy ellenőrizze. Rövid időn belül megérkezett az azonosítás: az egyik igazgató az.

- Ez sima ügy volt. - jelentette ki Batu. Mire a nő csak bólintott, de látszott rajta, hogy valami nem hagyja nyugodni. A szőke óriás úgy volt vele, majd szól, ha közölni valója lesz.

A bank épületével szemközti épület tetején egy ballonkabátos alak figyelte speciális távcsőven a bankban zajló eseményeket. Miután a 9-es Szekció elkezdett helyszínelni, odament a várakozó helikopterhez, és beszállt a járműbe. Intett a pilótának, hogy indulhat.

Ahogy felszállt a gép, még egy utolsó pillantást vetett a bank épületére, ahogy visszagondolt az előbbi néhány perc eseményére, a félig összeégett arcán torz mosoly jelent meg...

A szerző megjegyzése: A második írásban szándékosan írtam a neveket magyar fonetikussággal, és nem az ún. Hepburn írással; azon egyszerű oknál fogva, mert így jobban tetszik.

Ha'lathin



Neon Genesis Evangelion

A Neon Genesis Evangelion egy nemzetközileg sikeres anime sorozat, mely két film és egy manga alapjául szolgál. A sorozatot a Gainax Stúdió készítette, amely többek között az FLCL elkészítésében is szerepet játszott.

Elő történet:

2000. szeptember 13-án egy meteor csapódik az Antarktiszba, melynek következtében a jég megolvad és a tengerek szintje megnő. Ez az esemény klímaváltozást okoz, járványok törnek ki világszerte. 2015-re a Föld lakosságának 50%-a elpusztul, sok partmenti város eltűnik (pl. New York, amely átadja az Unio fő székhelyét a Neo Tokyo-3 néven újjáépített Tokiónak). A katasztrófa valódi okát titkolozás és homály fedi a legtöbb ember számára. Ugyanis a klímaváltozást nem a becsapódott meteor okozta, hanem egy expedíció, mely a meteor nyomai után kutatva az Antarktiszon egy óriási humanoid lényt talált. A Földön mindenhol elkezdnek ilyen lényeket keresni, amelyek a Qumran tekercsek tanulsága szerint állítólag a 2015-re megjósolt apokalipszis angyalai. A tekercsek a titkos Seele szervezet birtokában vannak és a belőlük nyert ismeretek segítségével az apokalipszist akarják felhasználni, hogy az emberiséget egy magasabb evolúciós szintre emeljék. Az Antarktiszon



az expedíció az első angyalt, Ádámot találta meg. Mikor álmából felkelték, megsemmisítette önmagát, és ezzel a robbanással okozta a „Second Impact”-ot, amelynek következtében megolvadt a jégsapka és a megváltozott körülmények hatására elkezdődött a klímaváltozás. A szervezet megbízásának hatására Evangelionokat (azaz EVA-kat) kezdenek építeni, melyek mesterséges életformák, és az Antarktiszon talált Ádámól és az általa talált Lilithből klónoztak. A tesztelesek közben történő szerencsétlenségek következtében megalakul a NERV, mely az EVA bevetéséért feladatai közé tartozik olyan pilóták felkutatása a világban, akik képesek vezetni az EVA-kat anélkül, hogy beleőrüljenek a használatukba. A kutatás során kiderül, hogy csak olyan gyermekek képesek vezetni az EVA-kat, akik a Second Impact után születtek és nincs már anyjuk.

Történet:

2015-ben a 14 éves tanulót, Shinji Ikarit a NERV vezetője Neo Tokyo-3-ba hívja. Shinjit anyja halála után apja egy barátjánál, egy tanárnál hagyja. Mikor megérkezik, apja nem is köszönti, hanem egyből az EVA-ba rakja és Misato Katsuragi tisztre bízta. Misato egyedülálló nő aki sokat alkoholizál, nagyon rendetlen és igazából alkalmatlan arra, hogy Shinji gyámja legyen. Shinji a Neo Tokyo-3-ba jár ezentúl iskolába, együtt az első EVA pilótával, Rei Ayanamival. Ő az EVA-00 prototípust vezeti, eléggé visszahúzó és egyedül dolgozik. Senkihez sem áll közel, csak Gendohoz. Az elkövetkező időben Shinji kételkedik abban, hogy jó pilóta lenne, mivel osztálytársának, Toji Suzuharanak hűgát egy harcban megsebesíti. Elfut és kizárják a NERV-ből. Misato, Toji és Kensuke Aida (egy másik osztálytársa) szerencsére vissza tudják hozni. Közös bevetéseken Rei és Shinji közelebb kerülnek egymáshoz, de Rei továbbra is zárkózott marad. Röviddel ezután érkezik meg Németországból az EVA pilótája, a Second Children, Asuka Soryu Langley. 14 éves kora ellenére már felsőfokú végzettsége van, hatalmas az önbizalma és temperamentuma. Gyakran idegesíti Tojit és Shinjit, akivel viszont együtt kell lagnia és dolgoznia. Egy pár edzés után már harcban is sikerül együttműködniük, így az angyalok támadásait könnyen visszaverik. Egy konkurens prototípus is megjelenik, melyet a japán hadsereg fejlesztett ki, és a Jet Alone névre hallgat (ami nem más, mint egy távolról irányítható óriás robot, melyet nukleáris reaktor hajt), de ez a terv megbukik, így a NERV marad az EVA-kkal az Angyalok ellen.

Szerintem ez a mű minden mecha-kedvelő animésnek kötelező darab, ha egy igazán jó animét akar látni!

SeT





OTAKU-TEAM

Üdvözlök minden kedves olvasót!

Mint előző cikkemben ígértem, bemutatom a KAOSZ Szövetséget. Mivel sokan összetévesztik, leírom, miben áll tulajdonképpen az anime és a manga. Zárásképpen a Szentesi Otaku Club közérdekű információi olvashatóak.

KAOSZ: Keleti Anime Orientáltak Szövetsége

A DAnE (Debreceni Anime Egyesület) jóvoltából 2009. február 21-én Debrecenben, az OSZAKE (Országos Szerepjáték Anime és Képregény Est) keretein belül megalakult az Ameet, amely az alföldi és környéki animés klubok találkozájának az elnevezése. Az AMeet eredeti célja az volt, hogy a környező klubok megismerjék egymást, barátságok és szövetségek alakuljanak ki a klubok között.

Az ANIVÁR AMEET 2009. november 14-15. között gyűlést szervezett, ennek keretein belül megalakult a KAOSZ, azaz a Keleti Anime Orientáltak Szövetsége. A szövetség célul tűzte ki, hogy segíti az új klubok létrejöttét, a létező klubok részére közös programok létrehozását, a különböző csoportok összefogását, stabil kapcsolatrendszer kialakítását az egyes meetek, egyesületek között, valamint szervezői képzőtáborokat hoz létre.

A KAOSZ - mint a magyarországi klubok többsége - egyelőre hivatalosan nincs bejegyezve.

Jelenlegi tagjai: Békéscsabai Anime Klub (Noteszklub), Gyöngyösi Anime Meet (GaMeet), Kecskeméti Anime Meet (KAMI), Nagyváradai Magyar Diákszövetség Anime / Mangas Szakosztálya (ANIVÁR), Miskolci Anime Klub (MinK), Szentesi Otaku Club (SZOC), Szolnoki Anime Klub (SzAK).

Otaku-szótár:

ANIME: Az anime (ejtése [anime], az „animation” szó rövidüléséből) a **rajzfilm** általános elnevezése Japánban, a szigetországon kívül a japán stílusú rajzfilmek összefoglaló neve. A műfaj eredeti hazájában több korosztályt is megcéloz, és az életereplős filmekhez hasonlóan készülnek az idősebbek számára is például romantikus, komikus, akció- és drámaanimék, sőt erotikus, pornográf tartalmúak is. A legtöbb anime átmenetet képez több műfaj között, és többfajta motívumot tartalmaz. Így az egyes filmek kategóriákba szorítása nehézségekbe ütközhet. Előfordul, hogy egy animének látszólag egyszerű története van a felszínen, de ezzel egyidőben létezik egy bonyolultabb, mélyebb cselekmény és karakterfejlődés. Szokásos, hogy egy akciódús anime humoros, romantikus vagy akár szívbe markoló elemeket is magában foglal. Ugyanúgy előfordulhatnak egy elsősorban romantikus animében erős akciójelenetek. Nem ritkák azok a történetek, amik látszólag viccesen bugyután kezdődnek, de a végkifejlet drámai, komoly mondanivalóval.

MANGA: A manga a **képregény** japán nyelvű általános elnevezése, Japánon kívül a japán mangák jellemző stílusában készített képregényekre használják, szűkebben csak a Japánban készültre. Alkotóit mangakáknak hívják. A klasszikus japán ukiyo-e festészet és a nyugati művészeti hatások találkozásából fokozatosan

jött létre, míg mostani jellege kialakult, s a köztudatban – főképp Japán határain kívül – összeforrt a japán popkultúrával. A japán írás jobbról balra halad, a mangák is ilyen formában olvashatók.

Szentesi Otaku Club hírei:

Először a 2010 január 1-től érvényes szabályzatunk közérdekű pontjait ismertetjük:

1. Találkozó minden héten kedden van 16:30-tól-20:00-ig a Szentesi Művelődési és Ifjúsági házban.

2. A találkozókra csak az vehet részt, aki betöltötte a 14. életévét és rendelkezik érvényes tagsággal.

2a. Aki még nem tagja a Klubnak, de kíváncsi ránk, az első 3 alkalommal tagsági nélkül is részt vehet a találkozónkon.

2b. Az minősül tagnak aki jár meetekre. (Havonta minimum 1-2 alkalom, meetek számától függően).

7. 2010. január 01-től a tagsági díj havonta 200 Ft minden tagnak.

7a. A havi tagsági díjért cserébe jár egy tagsági kártya vagy medál a tagoknak.

7c. A tagsági díj, illetve belépő díj a klubot érintő költségek miatt szükséges és csak arra fordítható (pl. nyomtatási költség, eszközök beszerzése, bérlet, stb...).

Néhány alapvető apróságról az életünkből.

November végén egyelőre projekt jelleggel a SZOC-on belül megalakult az Otaku-Team és a Manga-Team. Az Otakus csapat a Lidércfény magazin új Anime/Manga rovatáért felel. A Mangás csapat pedig egy saját manga elkészítésére adta a fejét, amelyről néhány vázlatot leközlünk majd a Lidércfényben is.

SeT



Hírek röviden

Basetoll

Új évre egy új lap! 2010 friss szülötte: a Basetoll, rendszeresen megjelenő, novellákkal foglalkozó folyóirat.

A lapot azzal a céllal hozták létre, hogy mai kezdő, esetleg nem annyira kezdő írók rövid, csattanós írásaival töltsék meg. A kiadvány nem akar mást, csak szórakoztatni.

A szerzők valószínűleg ismerősek lesznek, hiszen elsősorban irodalmi portálokról válogatnak.

Az első szám január közepén jelent meg, az újságot nyomtatott formában Balatonfüred-Veszprém körzetben terjesztik, de honlapjukról (basetoll.mlap.hu) pdf-formában minden számot le lehet majd tölteni.

Előkészületben: Philip K. Dick: Csúszkáló valóságok

A kötetben változatos témák és hangulatok mutatják be érdeklődésének széles skáláját, önéletrajzokból, science fiction kritikákból és provokatív esszékből kapunk bepillantást egyedi gondolkodásmódjába. A szellemes, alapos és gondolatébresztő írások tovább gyarapítják Dick szellemi örökségét, és növelik hírnevét.



Isaac Asimov - Én, a robot

Asimov *Én, a robot* történeteivel valamikor a nyolcvanas évek közepén találkoztam először a *Robur* című lap hasábjain. Már akkoriban is imádtam a sci-fi történeteket, és Asimov robotos történetei nagyon nagy élményt jelentettek számomra. A roburos sorozatnak egyetlen hiányossága volt: mivel akkoriban még működött a cenzúra, nem lehetett az eredetileg 1950-ben kiadott könyv összes történetét megjelentetni, valószínűleg azért, mert nem mind illeszkedett a létező szocializmus ideológiai keretei közé.

Ha az ember robotokról hall, akkor az egyik első dolog, ami eszébe jut, az a mesterséges intelligencia fogalma. Mérő László meghatározása szerint *„A mesterséges intelligencia egyfelől egyfajta műszaki tudomány, amennyiben feladata egy adott működés létrehozása minél jobb minőségben, mesterségesen megvalósítható és reprodukálható eszközökkel. Jobb híján erre a célra jelenleg a számítógépet használjuk. A létrehozni kívánt működés pedig többnyire olyasvalami, amire, ha ember végzi, azt szoktuk mondani, hogy magas szintű intelligenciát igényel.”*

Manapság „jobb híján” a számítógépekkel próbálunk mesterséges intelligenciára emlékeztető dolgokat létrehozni, ez pedig egy emberszerű, intelligensen viselkedő robot létrehozásához a tapasztalataink szerint edeskevés. Asimov ezt a problémát sci-fi íróként úgy oldotta meg, hogy megteremtette a pozitronagy fogalmát, amely minden robot működésének alapját képezi, ráadásul ezt 1950 környékén tette, amikor a számítógépes technika még igencsak gyerekcipőben járt. A pozitronagy működésének alapját a robotika híres három törvénye képezi, amelyek a következő, minden robotra érvényes alapelveket tartalmazzák:



1. A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben, vagy tétlenül túrnie, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen.

2. A robot engedelmeskedni tartozik az emberi lények utasításainak, kivéve, ha ezek az utasítások az első törvény előírásaiba ütköznenek.

3. A robot tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez nem ütközik az első vagy második törvény bármelyikének előírásaiba.

A könyv kilenc novellát tartalmaz, melyek eredetileg 1940 és 1950 között jelentek meg a *Super Science Stories* és az *Astounding Science Fiction* magazinok hasábjain. A robotfejlesztéssel és -gyártással foglalkozó Amerikai Robot vállalat robotpszichológusa, Susan Calvin mesél néhány érdekes történetet egy érdeklődő újságírónak, aki az *Interplanetáris Lapkiadó* számára készít riportot. Calvin már a kezdetektől fogva részt vett a robotok fejlesztésében, így rengeteg jó sztori van a tarsolyában. Ezek közül olvashatunk néhányat - hogy mennyit, az attól függ, hogy mikor adták ki a könyvet. A történetek leginkább olyan robotokról szólnak, amelyek (vagy akik?) a várakozástól eltérően értelmezik a nevezetes három törvényt, s ennek szenvedő alanya gyakran a tesztelést végző két technikus, Powell és Donovan. A végkifejlet általában happy end, hiszen a robotok tervezésük és törvényeik eredményeként becsületes, jólelkű teremtmények. Ettől még viselkedhetnek furcsán - előfordul köztük bizonytalankodó bányarobot és vallásalapító fanatikus is. Asimovot kritikusai azzal vádolták, hogy írói stílusa rendkívül dísztelen - én ezzel nem értek egyet, számomra az *Én, a robot* sokadik újraolvasásra is lehetetlennek bizonyult, és szerintem hatvan évvel az első kiadás után is megállja a helyét a sci-fi művek sorában.

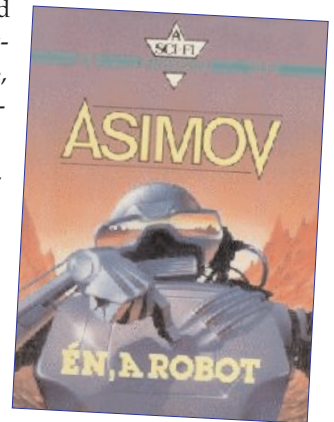
Vajon mit hoz majd a jövő? Napjainkban a jövőbe mutató fejlesztéseket a gazdagabb országokban leginkább a hadsereg finanszírozza, így lehetséges, hogy nem az asimovi békés törvények kerülnek alkalmazásra, hanem inkább a David Langford által javasoltak:

1. A robot nem okoz kárt az arra jogosult kormányzati személyeknek, de elintézi a betolakodókat.

2. A robot engedelmeskedik az arra jogosult személyeknek, kivéve, ha annak teljesítése a harmadik törvénybe ütközik.

3. A robot megvédi magát halálos fegyverzettel, mert egy robot rohadt drága.

Reméljük, hogy nem így lesz.



Kapitány